

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законів
України щодо встановлення і затвердження
окремих державних соціальних гарантій”

ініціатори законопроекту – народні депутати України Королевська Н. Ю.,
Солод Ю. В., Мороз В. В., Загородній Ю. І. та інші
реєстраційний номер 5869 від 27 серпня 2021 р.

(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроект, зокрема, пропонується внести до Закону України „Про прожитковий мінімум” зміни стосовно:

щорічного затвердження наборів продуктів харчування, непродовольчих товарів і послуг (далі – набори);

встановлення розміру прожиткового мінімуму на рівні не нижчому, ніж його прогнозований фактичний розмір;

коригування затвердженого розміру прожиткового мінімуму та внесення протягом 15 днів відповідних змін до закону про Державний бюджет України, якщо фактичний розмір прожиткового мінімуму протягом двох місяців перевищує його затверджений розмір;

щоквартального розрахунку та оприлюднення прогнозованого на наступний бюджетний період фактичного розміру прожиткового мінімуму.

На сьогодні прожитковий мінімум є базовим державним соціальним стандартом, на основі якого встановлюються різні види соціальної допомоги та виплат. Тому необхідно враховувати вплив збільшення його розміру на видатки з бюджетів усіх рівнів, оскільки це зумовлює автоматичний перерахунок розмірів усіх зазначених виплат. У зв'язку з цим потрібне комплексне оновлення підходів до визначення прожиткового мінімуму з метою впровадження більш прозорого механізму його встановлення та застосування.

Згідно з чинним законодавством Мінсоцполітики надає Мінфіну як головному розробнику законопроекту про державний бюджет пропозиції щодо встановлення розмірів прожиткового мінімуму, підготовлені з урахуванням його фактичного розміру та прогнозованого рівня інфляції.

Рішення про підвищення розміру прожиткового мінімуму приймається відповідно до вимог бюджетного законодавства на підставі макропоказників економічного і соціального розвитку України та наявних фінансових ресурсів держави для забезпечення виплати соціальних гарантій, що визначаються на його основі. Зокрема, одним із принципів бюджетної системи України визначено принцип збалансованості, згідно з яким повноваження на здійснення витрат бюджету мають відповідати обсягу надходжень до бюджету на відповідний бюджетний період.

Так, Законом України „Про Державний бюджет України на 2021 рік”, який підготовлено з урахуванням основних прогнозних макропоказників

економічного і соціального розвитку України на 2021–2023 роки, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 671, та основних завдань бюджетної політики, що спрямовані на забезпечення збалансування державного бюджету, передбачено підвищення розміру прожиткового мінімуму на 9,3 % (грудень 2021 року порівняно з груднем 2020 року).

Отже, лише перегляд та оновлення наборів не вирішать питання фінансового забезпечення державних соціальних гарантій, що визначаються на його основі. Також є недоцільним запровадження щорічного перегляду наборів, оскільки в умовах обмеженості фінансових ресурсів це не матиме належного впливу на затверджений розмір прожиткового мінімуму.

Пропозиція щодо підвищення прожиткового мінімуму до його реального розміру в цілому підтримується. Проте з огляду на значний розрив між затвердженим прожитковим мінімумом і його фактичним розміром зазначене питання доцільно розглядати після забезпечення суттєвого наближення затвердженого прожиткового мінімуму до його фактичного розміру (на сьогодні фактичний розмір прожиткового мінімуму є вдвічі більшим за розмір прожиткового мінімуму, затверджений у державному бюджеті).

Також передчасним є запровадження механізму коригування затвердженого розміру прожиткового мінімуму у разі, якщо його фактичний розмір протягом двох місяців перевищує його затверджений розмір. При цьому необхідно враховувати можливі сезонні коливання фактичних розмірів прожиткового мінімуму (у бік не тільки збільшення, а й зменшення) відповідно до динаміки споживчих цін.

З метою створення умов для підвищення розмірів прожиткового мінімуму Урядом подано на розгляд Верховної Ради України проект Закону України „Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)” (реєстр. № 5045 від 08.02.2021), підготовлений Мінсоцполітики, яким, зокрема, пропонується змінити підходи до розрахунку прожиткового мінімуму та оптимізувати сфери його застосування.

Міністр

 Марина ЛАЗЕБНА

15 09 2021 р.

